

Het Belgische aandeel in de internationale ontbossing neemt toe. Ons land kan en moet meer doen, vindt het Wereldnatuurfonds.

Van onze redacteur Klaas Maenhout

Brussel België importeert jaarlijks een hoeveelheid grondstoffen waarvoor 10,4 miljoen hectare landbouwgrond en bos nodig is. Dat is drie keer het eigen grondgebied. Het cijfer komt uit een studie van het Wereldnatuurfonds (WWF), dat de Belgische bijdrage aan de internationale ontbossing in kaart bracht.

Veertig procent van die grondstoffen is afkomstig uit risicogebied, uit landen waar al veel ontbost werd, zoals Brazilië, Rusland of Ivoorkust. 'De toename van het Belgische aandeel is verontrustend. Het is ondertussen aanzienlijk', zegt Sofie Luyten, directeur beleid van WWF België. 'De overheid en de bedrijven moeten dringend inspanningen doen om de druk op de bossen en de lokale bevolking te verlichten. Ze hebben zich te lang passief opgesteld.'

De studie focust op de import van de belangrijkste zeven grondstoffen tussen 2013 en 2017: hout, soja, rundvlees, cacao, palmolie, koffie en rubber. 'Sojabonen, cacao, hout en palmolie vertegenwoordigen 85 procent van de Belgische voetafdruk met een hoog risico op ontbossing.'

Draaischijf naar Europa

Een derde van de geïmporteerde goederen is bedoeld voor consumptie op de Belgische markt, twee derde wordt opnieuw geëxporteerd. 'Dit toont aan dat het een Europees probleem is, waarbinnen België een belangrijke draaischijf is', zegt Luyten. 'Net daarom is het belangrijk dat we meer verantwoorde productiemethoden bevorderen. We moeten evolueren naar een ontbossingsvrije productie. Nu heeft de regering alleen nog maar stappen gezet voor chocolade.'

Hoogleraar bosbeheer Bart Muys (KU Leuven), die het rapport kon inkijken, staat volledig achter het principe van zero deforestation production. 'We moeten paal en perk stellen aan import die verantwoordelijk is voor ontbossing. De overheid draagt daarin veel verantwoordelijkheid. In onze buurlanden, zoals Frankrijk, werden al maatregelen genomen. Ook de EU zet stappen. België kan niet achterblijven. Om de biodiversiteit te behouden en de klimaatverandering te controleren, moeten we de ecosystemen beschermen. Als land én als consument dragen we een verpletterende verantwoordelijkheid.' Een van de grote oplossingen is om minder en beter vlees te eten. 'Onze veeteelt moet opnieuw duurzaam en lokaal geproduceerd worden', zegt Muys.

Lokale peulvruchten

Het WWF-rapport toont duidelijk dat vooral de import van soja, een belangrijke grondstof voor veevoeder, ontbossing kan veroorzaken. Jaarlijks wordt gemiddeld 2,5 miljoen ton soja geïmporteed, goed voor een voetafdruk van 2 miljoen hectare. 64 procent van die productie draagt een ontbossingsrisico. 'De productie van soja stijgt exponentieel', zegt de Duitse onderzoeker Richard Fuchs. Hij onderzoekt al jaren de evolutie van bossen, eerst aan de Nederlandse universiteit van Wageningen, nu in Duitsland aan het Karlsruhe Instituut voor Technologie. 'De omvang wordt stilaan problematisch.'

'De grootste voetafdruk van België ligt in Brazilië, vooral door de import van soja. De huidige situatie is er weinig hoopgevend. De nieuwe president, Jair Bolsonaro, ziet het regenwoud als "onproductief gebied". Hij beperkt de rechten van de lokale bevolking en nodigt buitenlandse bedrijven uit om er te investeren. België en de Europese Unie moeten snel reageren om verregaande schade aan de omgeving te voorkomen.'

Fuchs wijst erop dat er in Europa zelf heel weinig soja geteeld wordt, omdat de meeste zaden genetisch gemodificeerd zijn. Een alternatief is volgens het WWF de productie van lokale peulvruchten. 'Dat past binnen duurzame korte ketens van kwaliteitsproducten waarbij onze boeren een deel van de oplossing worden.' WWF vraagt daarom dat de Europese landbouwmiddelen meer gebruikt worden voor ondersteuning van de boeren. 'Onze regeringen moeten hier keuzes maken. Ze moeten aan Europa een plan voorleggen van hoe ze de Europese subsidies zullen gebruiken', zegt Sofie Luyten. 'Daarnaast mogen we geen voedingsproducten als brandstof gebruiken. Soja en palmolie horen niet thuis in onze dieseltank.'

Klaas Maenhout

Copyright © 2019 Mediahuis. Tous droits réservés